

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Ευχαριστίες</i>	11
<i>Μεταγραφή και απόδοση αραβικών όρων</i>	15
Εισαγωγή	17
1 Υψώνοντας τη μαύρη σημαία	21
2 Μάχντι και κακοδιοίκηση	47
3 Σημαιοφόροι	63
4 Η ανάσταση και οι ταραχές	88
5 Σεκταριστική αποκάλυψη	115
6 Το αναγεννημένο Χαλιφάτο	136
Συμπέρασμα	160
Παραρτήματα: Προφητείες του σουνιτικού Ισλάμ για το Τέλος του Κόσμου	175
Παράρτημα 1: Οι έσχατες ημέρες	177
Παράρτημα 2: Η νικηφόρα ομάδα	189
Παράρτημα 3: Ένα Ισλαμικό Κράτος θα προηγηθεί του Μάχντι	192
Παράρτημα 4: Δώδεκα χαλίφηδες	194
Σημειώσεις	197

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Ιούνιος του 2014 προβλεπόταν ήσυχος. Οι κυβερνητικοί υπάλληλοι στην Ουάσινγκτον φεύγουν τα καλοκαίρια, για να αποφύγουν τη ζέστη, το οποίο συνεπάγεται ότι κι εμείς που βγάζουμε τα προς το ζην καλύπτοντας δημοσιογραφικά το κυβερνητικό έργο τούς μιμούμαστε. Θα ήταν μια καλή στιγμή για να παίξω με τα παιδιά μου και να ασχοληθώ με το χόμπι μου, τη συγγραφή μιας ιστορίας του Κορανίου. Η συννηθισμένη μου ασχολία, δηλαδή τα άρθρα για την Αλ Κάιντα και τον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία, μπορούσαν να περιμένουν. Κανείς δεν νοιαζόταν.

Ενδιαφέρθηκαν λίγες ημέρες μετά, όταν το αποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος επέλαυσε στο Ιράκ και κατακτούσε τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του, τη Μοσούλη. Σύντομα, ακολούθησαν μαζικές εκτελέσεις, γυναίκες που σέρνονταν σκλάβες, και σταυρώσεις, φρικιαστικές εικόνες που παρελαύνανε στη συνδρομητική τηλεόραση και στο Twitter. Ο χορός του θανάτου δεν σταμάτησε έκτοτε. Μαύρες σημαίες υψώθηκαν, και τα κυβερνητικά κτήρια τυλίχτηκαν σε μια πένθιμη, βαριά σκιά. Οι ηγέτες του Ισλαμικού Κράτους διακήρυξαν την εγκαθίδρυση του «Βασιλείου του Θεού» στη Γη, το επονομαζόμενο «Χαλιφάτο». Η προφητεία είχε εκπληρωθεί, είπαν, και η Ημέρα της Κρίσης πλησίαζε.

Το νεαρό Χαλιφάτο ήταν επεκτατικό και γεμάτο όπλα και λεφτά, τα οποία –σύμφωνα με αναφορές– ανέρχονταν σε δισεκατομμύρια. Επικεφαλής του ήταν ο αυτόκλητος χαλίφης Ιμπραήμ αλ Μπαγκνταντί, ένας Ιρακινός μελετητής των ισλαμικών Γραφών, κάτοχος διδακτορικού τίτλου στις ισλαμικές σπουδές από το Ισλαμικό Πανεπιστήμιο της Βαγδάτης, που πήρε τα όπλα μετά την εισβολή των Ηνωμένων Πολιτειών στο Ιράκ το 2003. Σύμβουλοι και κυβερνήτες συμβούλευαν τον χαλίφη, του οποίου οι επαρχίες εκτεινόταν από τη Μοσούλη

μέχρι τα περίχωρα της πόλης Αλέπο (Χαλέπι) στη Συρία, απόσταση δηλαδή ίση με αυτήν που χωρίζει την Ουάσιγκτον από το Κλίβελαντ στο Οχάιο. Οι οπαδοί του Μπαγκνταντί μέσα στο Χαλιφάτο αριθμούσαν δεκάδες χιλιάδες, ενώ χιλιάδες ακόμη τον θαύμαζαν και επιδοκιμάζανε τις πράξεις του στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή. Η οργάνωση αυτή απειλούσε να καταστρέψει τους σύμμαχους της Αμερικής στη Μέση Ανατολή, να αποσταθεροποιήσει τις διεθνείς αγορές ενέργειας, να πυροδοτήσει ένα διεθνές επαναστατικό ρεύμα και να εξαπολύσει επιθέσεις εναντίον της Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών.

Τα ερωτήματα πλήθαιναν ολοένα. Πώς είχε καταφέρει το Ισλαμικό Κράτος να κατακτήσει τόσο μεγάλες εκτάσεις; Γιατί ήταν τόσο κτηνώδες; Γιατί μια ομάδα δολοφόνων ισχυριζόταν ότι εκτελούσε το θέλημα του Θεού και εκπλήρωνε κάποια προφητεία; Είχε πραγματικά κάποια σχέση με το Ισλάμ, τη δεύτερη πιο διαδεδομένη θρησκεία παγκοσμίως; Και τι απειλή επικρεμόταν για τη διεθνή κοινότητα;

Οι αναγνώστες που ήθελαν κάτι παραπάνω από μονολεκτικές απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα δυσκολεύονταν πολύ να τις λάβουν. Μεγάλο μέρος της προπαγάνδας του Ισλαμικού Κράτους είναι γραμμένο στα αραβικά και χρησιμοποιεί μια μεσαιωνική θρησκευτική φρασεολογία, η οποία μπερδεύει ακόμα και τους αραβόφωνους μουσουλμάνους, πόσο μάλλον τους αγγλόφωνους μη μουσουλμάνους. Η γραφειοκρατία του Ισλαμικού Κράτους διέπεται από άκρα μυστικότητα, και λίγες μόνο λεπτομέρειες έχουν διαρρεύσει σχετικά με τις εσωτερικές του διεργασίες. Αλλά, όπως κάθε γραφειοκρατία, έτσι κι αυτή του Ισλαμικού Κράτους αφήνει πίσω της μια διαδρομή από μηνύματα που στάλθηκαν με email και μηνύματα που παραδόθηκαν με κούριερ. Μερικά από αυτά έχουν διαρρεύσει από αποστάτες που διαφώνησαν και δημοσίευσαν υπομνήματα του Ισλαμικού Κράτους σε διαδικτυακές συζητήσεις στις οποίες η πρόσβαση γινόταν με κωδικό εισόδου· άλλα σημειώματα κατασχέθηκαν σε εφόδους της αστυνομίας και δόθηκαν στη δημοσιότητα από την κυβέρνηση των ΗΠΑ. Οπαδοί αλλά και επικριτές του Ισλαμικού Κράτους έχουν φωτογραφίσει και αναρτήσει στο Διαδίκτυο φετβάδες* του, που δεν προορίζονταν ποτέ για διαδικτυακή κυκλοφορία. Για να γίνουν όλα αυτά κατανοητά, είναι απαραίτητος ένας ξεναγός, που θα γνωρίζει την ισλαμική θεολογία και ιστορία, τον μοντέρνο τζιχαντισμό, τη μυστική γραφειοκρατία, και την αραβική γλώσσα.

* **Φετβάς και φετβάς (αραβικά fatwa):** Επίσημη γνωμοδότηση ή ερμηνεία θρησκευτικού ή νομικού ζητήματος του ιερού μουσουλμανικού δικαίου, που δίνεται από τον μουφτή ή τον ιμάμη, κατ' επέκταση επίσημη διαταγή.

Αυτός είμαι εγώ, και θα σας ξεναγήσω στο Ισλαμικό Κράτος. Μαζί θα εξερευνήσουμε τις απαρχές του, θα συναντήσουμε τους ηγέτες του, θα αποδοκιμάσουμε τους οπαδούς του και θα επευφημήσουμε τους εχθρούς του. Θα διαβάσετε την προπαγάνδα του, θα μελετήσετε τις στρατηγικές του, θα κρυφακούσετε τις εσωτερικές του έριδες και θα ακολουθήσετε τα Tweets του. Στην πορεία, θα σας εξηγήσω τις δυσδιάκριτες αναφορές του στην ισλαμική ιστορία και θεολογία, ώστε να μπορείτε να καταλάβετε τους τρόπους με τους οποίους το Ισλαμικό Κράτος χρησιμοποιεί, αλλά και προσβάλλει το Ισλάμ. Θα μπορείτε να καταλάβετε τι σκέφτεται το Ισλαμικό Κράτος για το ίδιο, και πώς αυτό το «γνώθι σαυτόν» έχει επηρεάσει την πολιτική του τύχη, όπως και τι θα συμβεί, αν αυτή η τύχη αλλάξει ξανά.

Όπως και τα περισσότερα που κάνει το Ισλαμικό Κράτος, η ακραία, ωμή βία του αντιβαίνει στον συμβατικό τρόπο διεξαγωγής της *τζιχάντ*, του ιερού πολέμου για τη διάδοση του Ισλάμ. Μπορεί να έχουμε συνηθίσει να σκεφτόμαστε ότι ο πρώην ηγέτης της Αλ Κάιντα, ο Οσάμα μπιν Λάντεν, ήταν ο χείριστος των κακών, αλλά το Ισλαμικό Κράτος είναι χειρότερο. Ο Μπιν Λάντεν απέρριπτε τα μεσσιανικά οράματα και επιζητούσε τη λαϊκή υποστήριξη των μουσουλμάνων· το Χαλιφάτο, δηλαδή το πολιτικο-θρησκευτικό κράτος που θα διαμορφωθεί από τη μουσουλμανική κοινότητα και τους διαφορετικούς λαούς που θα έχει υπό την κυριαρχία της η Ισλαμική αυτοκρατορία, ήταν γι' αυτόν ένα μακρινό όνειρο. Αντιθέτως, τα μέλη του Ισλαμικού Κράτους πολεμούν και κυβερνούν σύμφωνα με τη δική τους εκδοχή για το ρητό του Μακιαβέλι *«Είναι πολύ ασφαλέστερο να σε φοβούνται παρά να σε αγαπούν»*. Ενθαρρύνουν τη μεσσιανική πίστη αντί να την καταστέλλουν. Θέλουν τη Βασιλεία του Θεού τώρα και όχι αργότερα. Δεν πρόκειται για την *τζιχάντ* του Μπιν Λάντεν. Στη συνέχεια, θα σας πω γιατί η *τζιχάντ* του Ισλαμικού Κράτους είναι διαφορετική και γιατί αυτή η διαφορά είναι σημαντική.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οι αναγνώστες θ' αποφασίσουν πόσο καλό είναι αυτό το βιβλίο, αλλά είμαι σίγουρος ότι θα ήταν πολύ φτωχότερο χωρίς τη βοήθεια της οικογένειάς μου, των φίλων και των συναδέλφων μου. Οι Ασάντ Αχμέτ, Κόουλ Μπάνζελ, Άλι Τσόντρεϋ και Σαντί Χαμίντ δικαιούνται την αιώνια ευγνωμοσύνη μου για την ανάγνωση και τον σχολιασμό του αρχικού χειρόγραφου, καθώς έτσι με βοήθησαν πολύ στο να ξεκαθαρίσω τις σκέψεις μου. Ο ενθουσιασμός και η εμπύκωσή τους με βοήθησαν στην ολοκλήρωσή του. Ο Μάικλ Ο' Χάνλντον είναι επίσης ανάμεσα στους ανθρώπους που με στήριξαν, καθώς διάβασε όλο το χειρόγραφο και μου υπενθύμισε ότι δεν μπορούσα να αφήσω το ερώτημα των συνεπειών αναπάντητο. Δεν έδειξα ποτέ το χειρόγραφο στον πατέρα μου, αλλά με παρότρυνε διαρκώς να απαντήσω το εξίσου σημαντικό ερώτημα: «γιατί το κάνουν αυτό;».

Η Αν Πέκαμ και η Ελίζαμπεθ Πιρς όχι μόνο διάβασαν και σχολίασαν λεπτομερώς ολόκληρο το χειρόγραφο, αλλά επωμίστηκαν πολλές από τις υποχρεώσεις μου στη δουλειά, προκειμένου να έχω τον απαραίτητο ελεύθερο χρόνο για να γράψω αυτό το βιβλίο. Δεν θα μπορούσα να το είχα γράψει χωρίς αυτές.

Οι Ντάνιελ Μπέντζαμιν, Ράιαν Έβανς, Στέφανι Κάπλαν, Ντάνιελ Κίματζ, Ρόμπερτ Μακ Κένζι και Κλιντ Βατς, πάντα καθησυχαστικοί, διάβασαν διάφορα κεφάλαια και μου επεσήμαναν πότε πλατείαζα υπερβολικά ή δεν ανέπτυσσα επαρκώς κάποιο θέμα. Έβαλα πολλές φορές τη βοηθό μου στην έρευνα, Κριστίν Άντερσον, να ψάχνει εκτεταμένα στο Twitter και το Youtube και επέστρεφε με φανταστικές πληροφορίες που είχε βρει στο Διαδίκτυο. Η εκπληκτική Νουφ αλ Σαντίκ, που έκανε την πρακτική της, με βοήθησε να αποκρυπτογραφήσω από μερικά απίστευτα θαμπά αρχεία εικόνας κάποια απίστευτα δυσανάγνωστα αραβικά χειρόγραφα.

Και η Τζένιφερ Γούιλιαμς έκανε πολλά παραπάνω από αυτά που ήταν υποχρεωμένα, όταν ανέβαλε όλες τις προσωπικές της υποχρεώσεις, για να με βοηθήσει να τακτοποιήσω τις ακατάστατες σημειώσεις μου πριν από κάποια προθεσμία.

Οι Νταν Μπάιμαν, Μάικ Ντοράν, Τζέρεμι Σάπιρο και Ταμάρ Γουίττες άκουσαν διάφορα μέρη του βιβλίου σε πολύ αρχικό στάδιο και με παρότρυναν να συνεχίσω. Η Ταμάρ λάτρεψε την ιδέα να ειπωθεί η ιστορία του Ισλαμικού Κράτους μέσα από τη σημαία του. Ο Νταν δεν ενθουσιάστηκε και τόσο, αλλά τον συνεπήραν πολλά άλλα πράγματα. Ο Τζέρεμι, που συνήθως δεν τον συναρπάζει τίποτα, πίστεψε ότι είχα να πω κάποια ενδιαφέροντα πράγματα, κάτι το οποίο ήταν εξίσου σημαντικό. Και ο Μάικ, χρόνια μέντορας και φίλος, με παρότρυνε να γράψω κάτι που το αναγνωστικό κοινό θα ήθελε πραγματικά να διαβάσει. Ελπίζω να ικανοποιηθείτε όλοι με το τελικό αποτέλεσμα.

Είμαι ευγνώμων στη Σούζαν Μαλόνι και τον Καλίντ Έλντινγκι, που με επαινούσαν στη σωστή στιγμή, όταν τα πράγματα φαίνονταν δύσκολα. Ο Μάρτιν Ιντίκ και ο Μπρους Τζόουνς μού έθεσαν δύσκολα ερωτήματα και με ώθησαν να υποστηρίξω τις θέσεις μου ενώπιον των σπουδαιών ερευνητών του εκδοτικού οίκου Brookings και να συνεχίσω το έργο μου. Και ο ενθουσιασμός του Στρομπ Τάλμποτ για τη μελέτη μου όχι μόνο με ενθάρρυνε, αλλά με έκανε να πιστέψω ότι ο εκδοτικός οίκος Brookings θα ήθελε να συνεχιστεί η συνεργασία μας.

Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που είχαν την ευγένεια να απαντήσουν στις ερωτήσεις μου ή τη γενναιοδωρία να μοιραστούν τα δικά τους πορίσματα. Ιδιαίτερα, θέλω να ευχαριστήσω τον Βόλκμαρ Καμπίς, που έθεσε στη διάθεσή μου τα έγγραφα που συγκέντρωσε μαζί με την ομάδα του στο Ιράκ, και τον Πίτερ Νιούμαν, που μας έφερε σε επαφή και μοιράστηκε μαζί μας τη δική του έρευνα. Ο Τζ. Μ. Μπέργκερ ανταποκρίθηκε πολύ ευγενικά στις ερωτήσεις μου, ο Τόμας Χειτχάμερ με ώθησε να είμαι πιο λεπτομερής, ο Σαμ Χέλφοντ με βοήθησε να κατανοήσω καλύτερα τις θρησκευτικές πεποιθήσεις του κόμματος Μπάαθ στο Ιράκ, και η Τζομάνα Καντούρ με κρατούσε ενήμερο για τις εξελίξεις του εμφυλίου πολέμου στη Συρία.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στην υπέροχη ατζέντισσά μου, την Μπρίτζετ Μάτζι, που όχι μόνο διάβασε και σχολίασε το χειρόγραφο, αλλά με έφερε επίσης σε επαφή με την Κάρεν Γουόντλι και τη φοβερή ομάδα της στο Πανεπιστήμιο St. Martin. Οι αναγνώστες μπορούν να ευχαριστήσουν την Κάρεν, που μου υπενθύμιζε διαρκώς ότι στους ανθρώπους αρέσουν οι ιστορίες και οι ερμηνείες που δεν τους δημιουργούν περισσότερες απορίες από όσες είχαν στην αρχή.

Υπάρχει λόγος που οι συγγραφείς συνήθως ευχαριστούν την οικογένειά τους στο τέλος: κάθε ευχαριστώ μοιάζει λίγο για τη στήριξή της. Η Κάσι και τα τρία

γλυκά μου μικρά παιδιά πέρασαν έναν πολύ κρύο χειμώνα στην Ουάσινγκτον κάνοντας πτυχία μέσα στο σπίτι, προκειμένου να μπορέσω να γράψω αυτό το βιβλίο. Ποτέ δεν θα μπορέσω να σας ευχαριστήσω αρκετά για την κατανόησή σας – τουλάχιστον την Κάσι. Τα παιδιά μου γελούσαν δυνατά μόνο όταν τους έκανα «σουτ». Τώρα, ήρθε επιτέλους η στιγμή να πάμε αυτές τις καλοκαιρινές διακοπές που τόσο καθυστερήσαμε!